

Länsstyrelsen Stockholm
Box 22067
104 22 Stockholm
miljoplanering.stockholm@lansstyrelsen.se

Samrådsyttrande för Handlingsplan Grön infrastruktur för Stockholms Län

Föreningen Rädda Ältasjön är en ideell miljöorganisation med cirka 150 medlemmar som grundades 1975 med syfte att bevaka och skydda miljön i Ältasjön (belägen i Nacka Kommun och Stockholms Stad) samt sjöns stränder och till- och avrinningsområden. Även Ältaåns och Söderbysjön-Dammtorpssjöns Natura 2000-område nedströms ingår i vårt verksamhetsområde. Vi beaktar både de ekologiska och de rekreativa värdena. Vi bedriver informationsspridning till allmänheten och fungerar som remissorgan för planer i områdena. Utöver detta bedriver vi viss praktisk miljövård, bl a vegetationsklippning i Ältasjön.

Föreningen har tagit del av samrådshandlingen för förslaget handlingsplan för grön infrastruktur i Stockholms Län, Dnr 106-2131-2015, som finns utställt t o m 2018-05-15 av Stockholms Länsstyrelse:

<http://www.lansstyrelsen.se/Stockholm/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/planfragor/gron-infrastruktur/Sidor/Gron-infrastruktur-projektplats-regional-handlingsplan.aspx>

Generellt ställer vi oss positiva till handlingsplanen för grön infrastruktur och tillstyrker denna. Planen är efterlängtd och har stor potential då det gäller förbättrad miljö i Stockholms Län. Vi anser det som mycket angeläget att dokumentet fastställs (efter sedvanlig remissprocess) och att åtgärdsförslagen realiserar.

Vi har ett antal synpunkter på samrådshandlingen:

Sammanfattning:

- *mer natur bör ges formellt skydd*
- *skogsavverkning bör bli tillståndspliktig*
- *vattenplan samt blåplan bör beskrivas i handlingsplanen*
- *åtgärder för dagvattenrening bör beskrivas bättre*
- *vi stödjer fortsatt bevarande av strandskydd och framtagande av regional friluftspan*

Skog

Som vi skrev i vårt remissvar till RUFSS 2050 så är Föreningen Rädda Ältasjön mycket positiv till att man hörsammat våra krav på att införa *mellankommunal samverkan* kring arbetet med att stärka de gröna kilarna. Det finns många goda krafter inom kommunerna som

gärna gör detta arbete, om uppdrag och finansiering ges, och ser med tillförsikt emot att detta samarbete inleds.

Ett sätt att skydda de gröna kilarna är även att ge områdena ett starkare skydd, t ex genom bildande av naturreservat. Handlingsplanen för grönstruktur bör bättre beskriva strategier för skydda natur, t ex genom bildande av naturreservat. Även andra skydd som biotopskydd bör behandlas. Man bör även införa mål för hur mycket natur som ska skyddas.

Idag är det tillåtet att avverka träd (utanför naturreservat) utan beviljat tillstånd. Endast en anmälan till Skogsstyrelsen måste lämnas in, vilket tycks vara en ren formalitet och sällan (aldrig?) resultera i avslag.

En konkret åtgärd som skulle stärka den skogsbeklädda grönstrukturen vore att göra stadsnära skogsavverkning tillståndspliktig. T ex borde grannkommuner tillfrågas innan skog avverkas på gröna kilar nära kommungränsen. Avverkningstillstånd bör inte heller ges utan godkänd och lagakraftvunnen detaljplan/miljö tillstånd/marklov. Om skogen avses att återplanteras, ska anmälan beskriva detta och tillsyn bör ske att återplantering verkligen görs.

T ex i Stockholms Stad har vid flera tillfällen skogsmark avverkats i syfte att exploatera mark, och först därefter har detaljplaneändringar eller ansökan om miljö tillstånd på platsen lämnats in till kommun/länsstyrelse. I dessa fall har dessutom nollalternativet i dessa ansökningar angivits till att vara ett kalhygge, utan några stora ekologiska värden!

Sötvatten

Handlingsplanen bör utökas med en karta som pekar ut Vattenförekomster.

Även för vattendragen och sjöarna måste *mellankommunal samverkan* införas, vilket även förordas i RUFS 2050. Detta gäller särskilt för vattendrag som spänner över kommungränserna. Vi stödjer idén i RUFS 2050 om att införa *blåplan* eller *vattenplan*. Dessa dokument borde beskrivas dock inte i handlingsplanen för grön infrastruktur, vilket förvånar oss. Varför?

Istället förordar handlingsplanen att Stockholms Län som ett första steg ska ta fram en *regional skyddsstrategi för sötvattensmiljöer* före 2020. Vi stödjer till fullo tankegången att skydda och rena hela tillrinningsområdet för limniska reservat. Föreningen Rädda Ältasjön vill gärna vara remissinstans för denna strategi. Vi förutsätter även att denna strategi kommer att beskriva åtgärder för att Vattenförekomster i Stockholms Län skall uppnå minst god ekologisk och kemisk vattenkvalitet enligt miljö kvalitetsnormerna och EUs Vattendirektiv.

Ett exempel på ett vattendrag som skulle kunna beröras av en sådan regional skyddsstrategi är Ältasjön-Söderbysjön-Dammtorpssjön som är belägen i Nacka Kommun och Stockholms Stad. Hela det vattenområdet är klassat som Vattenförekomst. Söderbysjön-Dammtorpssjön är dessutom klassat som Natura 2000-område med "*naturligt näringsrika sjöar*" som livsmiljö. <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/SiteCollectionDocuments/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/natura2000/Soderbysjon-Dammtorpssjon.pdf>

Eftersom vattenområdet Ältasjön-Söderbysjön-Dammtorpssjön-Järla sjö-Sickla sjö är beläget i två kommuner (Nacka Kommun och Stockholms Stad) ser vi även att det området har potential för att få en blåplan eller vattenplan (godkänd av bägge kommunerna).

Idag beskrivs vattenområdet av två kommunala översiktsplaner, som tyvärr inte koordinerats för att ge bästa möjliga miljövinster för det känsliga vattendraget.

Dagvattenrening

Problematiken med förorenat dagvatten beskrivs utförligt i nulägesbeskrivningen i handlingsplanen, men saknas helt i kapitlen om åtgärder; kapitel 20 *Grön infrastruktur i planering och prövning*, Kapitel 22 *Marina miljöer* och kapitel 23 *Sötvatten*. Endast i kapitel 27 *Klimatanpassning* finner man åtgärder relaterat till förorenat dagvatten. Dagvattenrening ska dock inte sammanblandas med skydd mot översvämningar. Förorenat dagvatten är inte en klimatfråga, även om effekterna kan förvärras av ett ändrat klimat p g a ökad nederbörd och översvämningar. Även med dagens klimat ökar föroreningen av dagvatten, p g a att exploatering leder till fler fordon och annat som ger föroreningar, mer hårdgjorda ytor samt mindre natur som naturligt kan rena dagvattnet. Åtgärder för förbättrad dagvatten rening bör beskrivas under kapitlen 20, 22 och/eller 23.

Ett effektiv åtgärd skulle vara att kräva att en dagvattenutredning ska göras i samband med planering av all nybyggnation. Denna dagvattenutredning bör utföras redan i fördjupad översiktsplan eller i programplan, för de kommuner som tillämpar denna process. Finns inte dessa planer kan det göras i samband med detaljplan.

Ambitionen vid nybebyggelse bör vara att recipienten ska bli ännu renare än före (och inte bara status quo). Lokal Omhändertagande av Dagvatten (LOD) är bra metod men oftast inte tillräcklig för *förbättring*. Dagvattenreningsanläggningar (inklusive diken, våtmarker, mm) skall uppföras *före* övrig bebyggelse och infrastruktur byggs, vilket kräver en helhetsplanering eftersom anläggningarna ofta sträcker sig nedströms utanför detaljplaneområdet. Det är även ekonomiskt fördelaktigt för kommunerna att låta dagvattenanläggningar ingå i detaljplanerna, då exploitören kan förmås betala hela eller delar av kostnaden. Tyvärr tillämpas inte alltid denna princip i nuläget.

Strandskydd

Vi stödjer till fullo länsstyrelsens ambition att värna om lagstadgat strandskydd även fortsatt vara mycket restriktiva med att bevilja upphävande av strandskydd.

Friluftsliv

Vi ställer oss mycket positiva till framtagning av en *regional friluftsstrategi* och vill gärna vara remissinstans, då vi värna om rekreativa värden i/kring Ältasjön såväl som miljömässiga.

Med Vänliga Hälsningar

Lina Olsson
Ordförande Föreningen Rädda Ältasjön

Älta Strandväg 59
138 33 Älta
0706-982414
info@altasjon.se
www.altasjon.nu

Föreningen Rädda Ältasjön är en ideell och opolitisk miljöorganisation grundad 1975, som arbetar med informations-spridning till allmänheten samt fungerar som påtryckare och remissorgan när det gäller miljöfrågor i och kring Ältasjön. Föreningen bedriver även verksamhet såsom vegetationsklippning.